

RAGIP PAŞA KÜTÜPHANESİ VAKFİYESİNİN ÇEVİRİYAZISI

Ahmet İhsan TÜREK

Ragıp Paşa Kütüphanesi Vakfiyesi metni çevriyazı (transkripsyon) işaretlerine dayanılarak hazırlanmıştı. Basım provaları geldiği zaman işaretlerin yokluğu ortaya çıkarak metin ister istemez işaretsiz olarak yayımlandı (Edebiyat Fakültesi Araştırma Dergisi, Erzurum 1970; sayı 1, 65 v. dd.) ve makalede bu eksikliğin sonradan giderileceği belirtildi. Burada bir dizinle bu eksikliğin giderilmesine çalışılacaktır.

Metinle ilgilenenlerin işini bir dereceye kadar kolaylaştıracak ve bu yazının dizinini kabartmayacak bir yöntem üzerinde duruldu. Bu yöntem sözcüklerin eski harfli yazılış biçimlerini veren bir sözlüğe dayanmalıydı. Bunun için (Ferit Devellioğlu, Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat, Ankara 1970) sözlüğü seçildi.

Dipnotlarda yeri gösterilmiş bulunan âyetler için her zaman Kur'âna bakmak olanağı bulunduğundan âyet sözcüklerine yer verilmemiştir. Vakfiyenin geriye kalan sözcükleri için

1. Ön ve son ekli sözcüklerden ekler atıldıktan sonra geriye kalan bölümü; sözgelisi be-hesâb, dâhilinde ve terbi'î gibi sözcüklere bakmak için hesâb, dâhil ve terbi' sözcükleri,

2. Bileşik sözcüklerin ayrı ayrı her sözcüğü için önce aşağıda verilen dizine baş vurulması, sözcük dizinde yoksa yukarıda adı geçen Devellioğlu Sözlüğüne bakılması gerekir.

Doğrudan doğruya Devellioğlu Sözlüğüne baş vurulması yanlış sonuçlara yol açabilir: Sözgelisi birden fazla yazı biçimi olan veya seyrek de olsa yanlış basılmış olan bir sözcükle karşı karşıya kalınabilir. Bundan dolayı önce dizine, orada yoksa Devellioğlu Sözlüğüne bakılmalıdır.

Dizini vermeden önce vakfiyeninin yanlış basılmış sözcüklerinin düzeltilmiş biçimini buraya almakta yarar vardır. Bu düzeltmelerde gösterilen sayıların birincisi sayfayı, ikincisi ise satırı gösterir.

65/41 kısaltmaları

kısaltmaları

65/42 yazıldığı

yazıldığı

71/5	bastânımın	bôstânımın
71/18	li'l-lâhi'l-...	li'llâhi'l-...
71/29	bi-fazli'l-lâhi-i	bi-fazli'llâh-i
71/39	bi-lutfi'l-lâhi'l-...	bi-lutfi'llâhi'l-...
72/2	itlâk	itlâk
73/17	bi-emri'l-lâh	bi-emri'llâh
73/38	”	”
73/27	müdefi'	mündefi'
75/24	li'l-lâh-i	li'llâh-i
76/5	bi-lutfi'l-lâh	bi-lutfi'llâh
77/9	esbega'l-lâh-ü	esbega'llâh-ü
77/16	âmelehü'l-lâh-ü	âmelehü'llâh-ü
77/32	izmâ	imzâ'
78/6	bi'l-lâh	bi'llâh
78/8	bedellehü	beddeleh-ü
78/25	Mektûb-i	Mektûbi-i

D İ Z İ N

A

add	°add
âde	°âde
âdemin	âdemin ^m
afâza	afâza ^a
âgâz	âgâz
ahad	aḥad
ahadiyyet	aḥadiyyet
Ahmed	Aḥmed
aḥşâm	aḥşâm
ahtâr	aḥtâr
ahvâl	aḥvâl
akâr	°akâr
akçe	akçe
akl	°akl
alâ	°alâ
aleyh	°aleyh
âlî	°âlî
âlihi	âlihî
âlimen	°âlimâ
aliyye	°aliye
âmeleh-ü	°âmelehü
âmm	°âmm
an	°an
a'nî	a°nî
antârî	°antârî
arak	°arak
arasât	°arasât
ârâyîş	ârâyîş
ârî	°ârî
âsâr	âsâr
âsumân	âsumân
atâ	°atâ
âtî	âtî
a'zam	a°zam
azvâ'	azvâ'

B

ba'd-e	ba°de
ba'd-i	ba°di
bâg	bâg
bâgçivân	bâgçivân
bahâ	bahâ
bâhire	bâhire
bâhîret	tâhîret
bânîh-i	bânîhî
Bârût-hâne	Bârût-ḥâne
bâsîre	bâsîre
batnen	batnâ
Bâyezîd	Bâyezîd
ba'zan	ba°zâ
bekâ	beḳâ
beriyetih	berîyetih
beytûtet	beytûtet
beyyinât	beyyinât
Beyzâvî	Beyzâvî
bid'a	bid°a
bih-i	bihî
bikâ'	bikâ°
bizâ'a	bizâ°a
bôgâsî	bôgâsî
Bôgâsîcî	Bôgâsîcî
böstân	böstân
bulûg	bulûg

C

ca'ala'llâhü	ca°ala'llâhü
câriyetün	câriyetün ^m
cemâ'at	cemâ°at
cezîle	cezîle
cezîli	cezîlî
cümletihâ	cümletihâ

D

dahi	daḥî
dâ'î	dâ'î
dâ'ire	dâ'ire
Dâye	Dâye
dellâkân	dellâkân
devletlû	devletlû
dil-küşây	dil-küşây
du'â	du'â

E

Ebû'l-Feth	Ebû'l-Feth
edâ	edâ
efzal	efzal
e'imme	e'imme
ekser	ekşer
enfe'	enfâ'
enmâhâ	enmâhâ
Ensârî	Enşârî
erba'a	erba'a
esâse	esâse
esbaga	esbaga
eserile	eşerile
eşâ'	eşâ'
etrâf	eṭrâf
evkâf	evkâf
evlâ	evlâ
Eyyûb	Eyyûb
ezkâhâ	ezkâhâ

F

fâ'ik	fâ'ik
fâ'iz	fâ'iz
fârigan	fâriğâ
fass	faşş
Fâtîme	Fâtîme
fazl	fazl
fehâmê	fehâmê

fer'an	fer'â
fezâ'il	fezâ'il
fitret	fitret
fukarâ	fukarâ
fühül	fühül
fürkân	fürkân

G

gıbbe	gıbbe
gurüş	gurüş
güsiste-târ	güsiste-târ

H

habs	ḥabs
hâci	ḥâci
hâfız	ḥâfız
Hafıza	Ḥafıza
hafizu	ḥafızu
hâk	ḥâk
hakk	ḥakk
hâlî	ḥâlî
halikatih	ḥalîkatih
Halil	Ḥalil
hammâlâl	ḥammâlân
hâme	ḥâme
hâmî	ḥâmı
Hancî	Ḥâncî
Hanîfe	Ḥanîfe
hânım	ḥânım
Hânü'llezî	Ḥânü'llezî
hâric	ḥâric
hasbeten	ḥasbetâ
hâsılât	ḥâşılât
hâsile	ḥâşîle
hasîr	ḥaşîr
hasm	ḥasm

haşri	haşri
hâss	hâşş
hâtem	hâtem
hâteme	hâteme
Hâtûn	Hâtûn
hatîr	haţîr
hatt	haţţ
havâss	havâşş
havlu	havlû
havz	havz
hayrât	hayrât
hays	hayş
hazarât	haazarât
hevâmiş	hevâmiş
hidmet	hidmet
hîta	hîta
hızâne	hızâne
hicreti	hicreti
hidmet	hidmet
hirâset	hirâset
hisâl	hişâl
hisân	hişân
hisse	hişşe
hiyânet	hiyânet
hurrire	hurrire
hutabâ	huţabâ
hüdâ	hudâ
hüdâti	hüdâti
hükmi	hukmi
hümâmeyn	hümâmeyn
hvâce	hvâce

İ

i'ânet	i'ânet
ibâd	ibâd
ibdâ'	ibdâ'
ibkâ	ibkâ
İbn Abbâs	İbn Abbâs
icâreteyn	icâreteyn
iftâ	iftâ

ignâ	ignâ
ihdâ	ihdâ'
ihtidâ	ihtidâ'
ihtilâl	ihtilâl
ihtimâm	ihtimâm
ihtivâ	ihtivâ
iktisâm	iktisâm
iktizâ	iktizâ
illâ	illâ
ilmun	ilmun
inhâ	inhâ
inkata'a	inkata'a
insâf	inşâf
inşâ	inşâ
inti'âş	inti'âş
intifâ'	intifâ'
intisâb	intisâb
iskâ	iskâ
İsmâ'il	İsmâ'il
isrâ	isrâ'
istihdâm	istihdâm
istihkâk	istihkâk
istikâmet	istikâmet
iştirâ	iştirâ'
i'tâ	i'tâ
i'tilâ	i'tilâ
i'tilâl	i'tilâl
itkân	itkân
itlâk	itlâk
iyâzü	iyâzü
izâ	izâ
izzü	izzü

K

kâbil	kâbil
kabz	kabz
kâğıd	kâğıd
kâ'im-makâm	kâ'im-makâm
kâ'in	kâ'in

kâliçe	ķaliçe
kâni'	ķani ^c
kasr	ķaşr
kapulı	ķapūli
kâtibeten	ķâtiβeten
kavâ'id	ķavâ ^c 'id
kavil	ķavil
Kâzi	Ķâzi
Kefeci	Kefeci
Kemâl	Kemâl
Kemâleddin	Kemâleddin
kesire	kesire
ket-hudâ	ket-ħudâ
keyfemâ	keyfemâ
kezâlik	kezâlik
kıblî	ķıblî
kıdh	ķıdh
kırâ'at	ķırâ ² 'at
kıta'ât	ķıta ^c 'ât
kimesne	kimesne
Koska	Ķōska
Konstantîniye	Ķoştañtîniye
kudvet	ķudvet
Kûfî	Kûfî
külhan	külhan
küşâde	ķüşâde

L

ledâ'l-hâce	ledâ'l-ħâce
lehü	lehü
leylen	leylâ
lutfihi'l-celi	luţfihi'l-celi
lühâza	lühâza

M

mâ'adâ	mâ ^c 'adâ
ma'an	ma ^c 'â
ma'âş	ma ^c 'âş

magfûr	mağfûr
mahfûfet	mağfûfet
mâhi	mâhi
mahmiyye	mağmiye
mahsûr	mağşûr
mahsûs	mağşûş
mahzen	mağzen
ma'iyet	ma ^c 'iyet
maksûd	mağşûd
ma'kûd	ma ^c 'kûd
makûle	mağûle
mâni'a	mâni ^c 'a
mârrü'z-zıkr	mârrü'z-zıkr
marzât	marzât
marzâtih	marzâtih
mâsûre	mâşûre
mâte	mâte
mazbûta	mağbûta
mebânihi	mebânihi
mefûrât	mefûrât
Mehemmed	Meğhemmed
mele'	mele ²
memlûke	memlûke
menâfi'	merâfi ^c
menkûl	menkûl
menkûlât	menkûlât
merâhim	merâhim
merrât	merrât
merretin	merretin
mesâ	mesâ
mesârif	meşârif
mesârifât	meşârifât
mestûr	meştûr
meşiyye	meşiye
meşk	meşk
mevkûfe	mevkûfe
mi'etin	mi ² 'etin
miftâh	miftâh
minhü	minhü
misbâh	mişbâh
misliyyeteyn	mişliyyeteyn
mistar-keş	miştar-keş

mistar-zîb	miştar-zîb
mu'accele	mu'accele
mu'anven	mu'anven
mu'ayyene	mu'ayyene
mu'ciz	mu'ciz
mugâyir	muğâyir
muhât	muḥât
muhlisîn	muḥlişîn
muhtıb	muḥṭıb
mukâbele	mukâbele
mukâta'a	mukâṭa'a
mukayyede	muḳayyede
mukîm	muḳîm
muktaẓâ	muḳtaẓâ
muktaẓâsınca	muḳtaẓâsınca
muntazım	muntazım
mustakîm	mustakîm
mûtâb	mûtâb
mutahhar	muṭahhar
mutbah	muṭbah
mutlak	muṭlak
mutlakâ	muṭlakâ
muzâfe	muzâfe
müceddeden	müceddedâ
müdde'a	müdde'â
mü'eccele	mü'eccele
mü'eddî	mü'eddî
mü'ezzin	mü'ezzin
mühdâtü	mühdâtü
mühtedîn	mühtedîn
mükâbele	mükâbele
mündefi'	mündefi'
mürâ'ât	mürâ'ât
mürâhık	mürâhık
mürâ'î	mürâ'î
mürâ'iyen	mürâ'iyâ
mürîh	mürîh
müsâ'ade	müsâ'ade
müsâre'at	müsâre'at
müstehakk	müstehakk
müstehıkkîn	müstehıkkîn
müstelzem	müstelzem

müşâreke	müşâreke
müşâren	müşârâ
müşâri'	müşâri'
mütâle'a	mütâle'a
.müte'âref	müte'âref
müte'assir	müte'assir
müte'attışân	müte'attışân
müte'ayyin	müte'ayyin
müte'azzir	müte'azzir
mütedâvele	mütedâvele
müte'ehhilin	müte'ehhilin
mütehattim	mütehattim
mütehayyirân	mütehayyirân
mütemessil	mütemessil
mütena'im	mütena'im
müterâfi'an	müterâfi'â
mütesaddî	mütesaddî
mütesarrifân	mütesarrifân
mütezarra'	mütezarra'
müvâhece	müvâhece
müvâzabat	müvâzabat
müveşşah	müveşşah
müzîh	müzîh

N

nâfi'a	nâfi'a
nâsiye	nâşıye
Nasûh	Naşûh
nazife	naẓıfe
nebâhet	nebâhet
nehâren	nehârâ
neslen	neslâ
ne'üzü	ne'üzü
nezâret	nezâret
ni'am	ni'am
ni'amehü	ni'amehü
nişancı	nişancı
Nizâmü'l-mülk	Nizâmü'l-mülk

Nu'mân
nûr-âgîn
nûkûd
nüseh

Nu'cân
nûr-âgîn
nûkûd
nüseh

Ö

ömri

ömrî

P

pâdşâhî
pezîr
pîrây

pâdşâhî
pezîr
pîrây

R

Râgıb
ragbet
rahmetühü
refî'a
ri'âyet
rûgan
Rukıyye

Râgıb
ragbet
rahmetühü
refî'a
ri'âyet
rûgan
Rukîye

S

sa'âdet
sa'âdetlü
sâbikan
Sâbit
sada katün
sâfiye
sahâyif
sâhib
sahife-pîrây
sahihe
sâ'i
sâ'ir
sâlihün

sa'âdet
sa'âdetlü
sâbikâ
Sâbit
şada katün
şâfiye
şahâyif
şâhib
şahife-pîrây
şahihe
sâ'i
sâ'ir
şâlihün

samadânî
samed
samedıyyet
sânehâ
se'adâti
sebak-şinâsî
sebîli'llâh
sebt
secâyâh
selâsîn
semen
senâ
senet
senıyye
serâh
ser-meşk
ser-sûre
sevâd-gîr
simât
Sînâvî
Subhî-zâde
sûr
sühan-sâz
sükkânihâ

şamadânî
şamed
şamedıyyet
şânehâ
se'adâti
sebak-şinâsî
sebîli'llâh
şebt
secâyâh
şelâsîn
şemen
şenâ
şenet
şenıyye
şerâh
şer-meşk
şer-sûre
sevâd-gîr
simât
Sînâvî
Subhî-zâde
sûr
şühan-sâz
şükkânihâ

Ş

şefâ'at
şehinşâhî
şerâ'if
şerâ'it
şerî'at
şer'iyye
şevâgıl
şevketih
Şevkî
şifâhen
şikâk
şir'a

şefâ'at
şehinşâhî
şerâ'if
şerâ'it
şerî'at
şer'ıyye
şevâgıl
şevketih
Şevkî
şifâhâ
şikâk
şir'a

T

ta'âm	ta [°] âm
tâbe	ta [°] be
tâbi'a	ta [°] bi [°] a
tâbi'in	ta [°] bi [°] in
tafzîl	tafzîl
taht (68/32, 71/23, 76/21)	taht
taht (67/2)	taht
takıyy	ta [°] kıyy
taleben	ta [°] lebâ
tâlibîn	ta [°] libîn
tarâfu'	ta [°] ra [°] fu [°]
tarik	ta [°] ri [°] k
tâs-keş	ta [°] s-keş
tavvele	ta [°] vvele
te'âlâ	te [°] âlâ
teba'iyet	teba [°] iyet
te'emmül	te [°] emmül
tehiyyât	te [°] hiyât
tekâlîb	te [°] kâlîb
teksîr	te [°] kîr
tergîb	tergîb
terhîb	terhîb
tırâz	ta [°] ri [°] z
tîmûr	ta [°] mûr
turren	ta [°] rrâ
Tûrsûn	ta [°] rsûn

U

ufk	ufk
uşr	u [°] şr
uttâş	u [°] ttâş
uzamâ'	uzamâ [°]

Ü

ümrân	u [°] mrân
-------	---------------------

V

vâhid	vâhid
va'id	va [°] id
vaka'a	va [°] ka [°] a
vakafet	va [°] kafet
vakaftü	va [°] kaf ^ü
vakf	va [°] k ^f
vakı'	vâ [°] kı [°]
varak-gerdân	vara [°] k-gerdân
vaz'	vâ [°] z [°]
vazâ'if	vâ [°] zâ [°] if
vekîl-harc	ve [°] kîl-harc
veledün	ve [°] ledün
vetîreti	ve [°] tîreti
vicâhen	vi [°] câhâ
vifâk	vi [°] fâk

Y

yâftegân	yâftegân
Yalak-âbâd	Yala [°] k-âbâd
yeden	ye [°] dâ
yed'û	ye [°] d [°] û
yedü'llâhî	ye [°] dü'llâhî
yenbagî	ye [°] nba [°] gî
yevmiyye	ye [°] vmiyye
yuharrer	yu [°] harrer
yüntefe'u	yü [°] ntefa [°] u
yüzker	yü [°] zker

Z

zâhir	zâhir
zâhire	zâhire
Za'im	Za [°] im
zâle	zâle
zâti	zâti
zîbâce	zîbâce
zîde	zîde
zuhr	zuhr
zuhran	zuhrâ
zükire	zü [°] ki [°] re